

MANUAL PRÀCTIC
PALESTINA A ESCENA

comitè autonòmic
unrwa
illes balears

*“Jo des d'aquí no sé què fer”
“Em fa molta pena cada vegada que veig o llegesc alguna cosa sobre Palestina”
“Em sent molt impotent!”
“M’encantaria saber què fer, però no en tenc ni idea...”*

Quantes vegades hem sentit o dit aquestes frases darrerament?

Aquest manual és per als qui cerquen una manera d'expressar-se i d'actuar, però no han trobat els mecanismes adequats.

Aquí descobrireu com convertir les vostres inquietuds en accions concretes a través del teatre social.

A UNRWA Illes Balears ens hem inspirat en la guia *“El refugi del somni: educació en drets humans a través del teatrefòrum”*, per oferir-vos aquest manual pràctic en el marc del projecte *“Teatre social i drets humans”*.

*“Actors ho som tots nosaltres; el ciutadà no és qui viu en societat:
és qui que transforma la societat!”*

Augusto Boal

Edició UNRWA Illes Balears

Disseny gràfic: Maite Marañón Díez @maite_maranon

Texts: Comitè espanyol d'UNRWA a les Illes Balears i Catalunya

Coordinació: Myrian Montero i Lidia Delgado

Autores: Beatriz Artigas i María Lozano

Traducció al català: Maria Gené Gil (www.mglingua.com)

Fotografies: UNRWA (Agència de Nacions Unides per a la Població Refugiada de Palestina)

ISBN: 978-84-09-66398-9

Dipòsit legal: M-24863-2024

Primera edició en castellà i català, Palma i Barcelona, setembre de 2024

UNRWA Illes Balears / Agència de Nacions Unides per a la Població Refugiada de Palestina

Aquesta publicació ha estat elaborada per l'equip d'UNRWA a Espanya en el marc del projecte "Teatre social i drets humans", amb el suport financer de la Direcció General de Cooperació i Immigració del Govern de les Illes Balears, amb finalitats educatives. En queda prohibida la comercialització.

Les opinions expressades en aquesta publicació no reflecteixen necessàriament la posició i l'opinió d'UNRWA Illes Balears o de la Direcció General de Cooperació i Immigració.

Continguts publicats sota la llicència CC by-nc-sa: Creative Commons. Reconeixement - No comercial - Compartir Igual. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

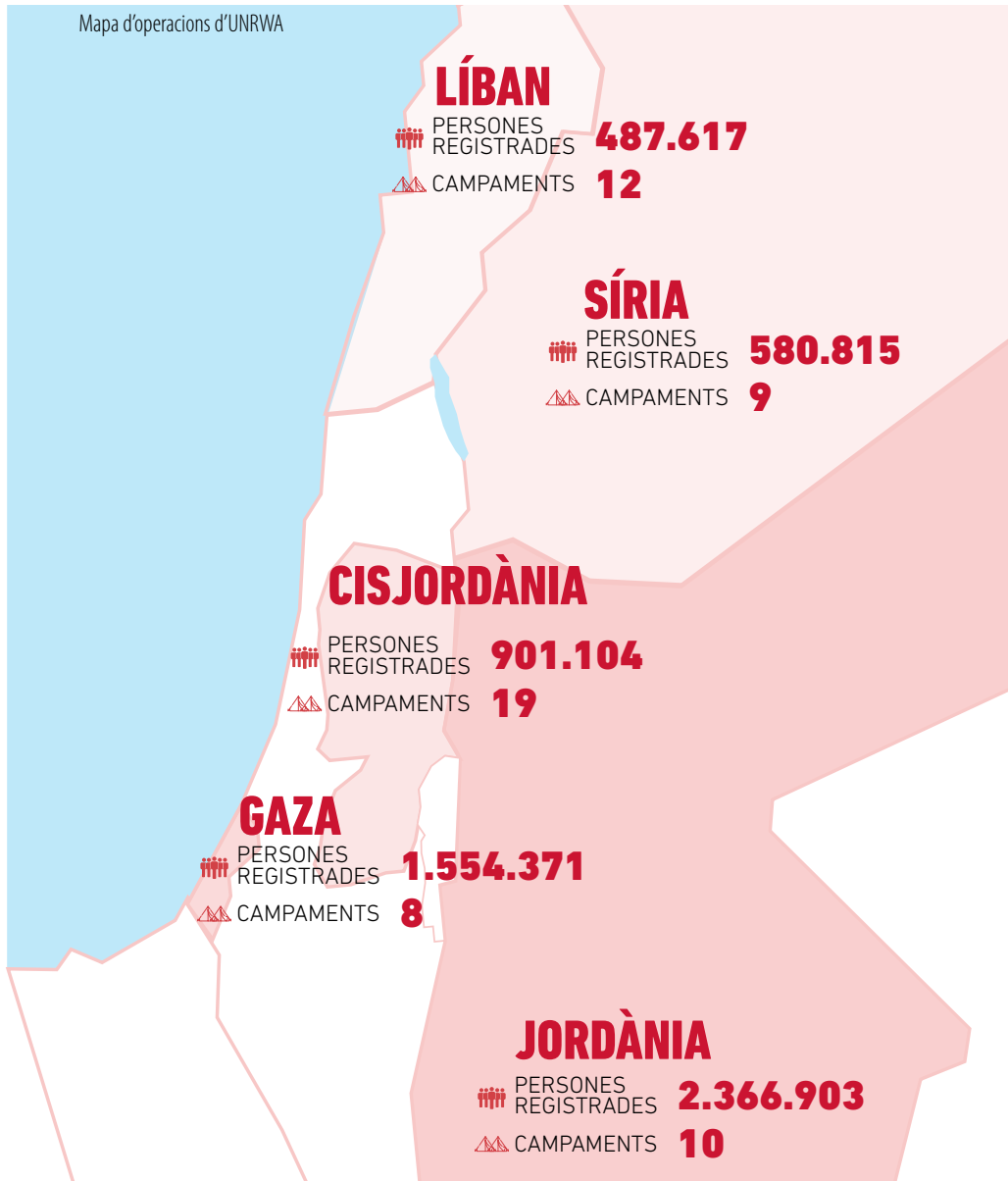

PAS 1. Conèixer per actuar	6
1.1 Qui som?	6
Però... qui són les persones refugiades de Palestina?	7
1.2 Quina missió tenim?	9
Atendre les necessitats bàsiques de la població refugiada de Palestina	9
Promoure el compliment dels ODS	10
1.3. Com feim feina a Espanya?	14
PAS 2. Teatre per transformar	16
2.1. Manual pràctic de teatre social	16
Per què un manual pràctic de teatre social?	16
A qui s'adreça el manual?	16
Com s'ha de fer servir el manual?	16
2.2. Però... què és el teatre social?	18
Vessants del teatre de l'oprimit	18
Tècniques del teatre social amb petits exercicis pràctics	19
Teatre social a Palestina	22
PAS 3. Posem fil a l'agulla!	23
3.1. Exemples i experiències a les Illes Balears	23
3.2. Tot allò que hem après com ho podem treballar a través del teatre social?	24
Ara és el vostre torn! Actuai!	34
BIBLIOGRAFIA I MATERIALS DE REFERÈNCIA	35
ANNEXOS	36

Mapa d'operacions d'UNRWA

1.1 Qui som?

UNRWA és l'Agència de les Nacions Unides per a la Població Refugiada de Palestina al Pròxim Orient. Una comunitat de gairebé sis milions de persones, aproximadament la quarta part de la població refugiada del món.

Des de fa més de set dècades, l'Agència ha estat l'encarregada de garantir l'accés a educació, sanitat, ajuda humanitària i serveis socials a les persones refugiades de Palestina. Una població que viu acollida a Síria, el Líban, Jordània i el territori Palestí ocupat (la Franja de Gaza i Cisjordània incloent-hi Jerusalem Est), les cinc àrees d'operacions de l'Agència, esperant una solució justa i definitiva a una situació tan difícil com injusta.

UNRWA Espanya, i per tant la seva delegació a les Illes Balears, neix el 2006 amb dos objectius principals:

1. Donar a conèixer a la població espanyola la situació de les persones refugiades de Palestina i, per poder-les ajudar, mobilitzar tant la ciutadania com les institucions públiques i privades.
2. Promoure la defensa dels drets humans a l'Estat espanyol, a través de l'educació per a una ciutadania global i la sensibilització.

comité autonòmic
unrwa
illes balears

Però... qui són les persones refugiades de Palestina?

Es consideren persones refugiades de Palestina les “que tenien com a lloc de residència habitual, entre juny de 1946 i maig de 1948, la Palestina històrica —l’actual estat d’Israel i els territoris Palestins ocupats (Cisjordània i la Franja de Gaza)— i que varen perdre casa seva i els seus mitjans de vida arran de la guerra. L’Agència també considera refugiades les persones descendents d’aquesta població”.

Aproximadament una quarta part de la població refugiada del món és refugiada de Palestina i fa més de 75 anys que ho és. Són la població refugiada més antiga del món i es troba majoritàriament al territori Palestí ocupat (la Franja de Gaza i Cisjordània, incloent-hi Jerusalem Est), Síria, el Líban i Jordània.

Els reptes als quals s’enfronta la població refugiada de Palestina són específics depenent de la comunitat d’acollida. A Cisjordània, incloent-hi Jerusalem Est, la violència i les restriccions a la mobilitat han estat una tendència que ha anat aug-

mentant en els darrers anys. La població es veu forçada a desplaçar-se degut a les constants demolicions de cases, se li impedeix accedir a les seves terres de conreu, ja que el 94 % de les sol·licituds de permisos palestins per accedir-hi són rebutjats, mentre els assentaments de colons israelians continuen expandint-se. A més, des de l’inici de la guerra a Gaza, els incidents violents han augmentat fins a arribar a una mitjana de set al dia.

A Síria, s’enfronten a una guerra que ja dura més d’onze anys i que provoca continus desplaçaments interns i empitjorament de les condicions socioeconòmiques. Per això, més del 95 % de la població necessita ajuda humanitària per sobreviure.

Al Líban, les persones refugiades de Palestina pateixen una situació socioeconòmica desesperada per les altes taxes de pobresa i atur, causades per la inestabilitat política, les crisis financeres, les desigualtats socials i la discriminació sistèmica. Les persones refugiades de Palestina al Líban no poden exercir professions fonamentals com la medicina, l’odontologia, el dret, l’enginyeria o la comptabilitat.

A Jordània, on viuen més de 2,3 milions de persones refugiades de Palestina, algunes estan subjectes a restriccions legals, com ara l’assignació de passaports temporals i l’absència del dret al vot. Les crisis econòmiques i les limitacions legals que els imposen a l’hora de trobar feina fan que moltes visquin en la pobresa. Des d’octubre de 2023, la població de Gaza viu en un infern. La guerra d’Israel contra Gaza és la més devastadora que s’ha viscut mai a Gaza i ha registrat el major nombre de la història d’assassinats d’infants, treballadors humanitaris i periodistes, a més d’atacs sense precedents i destrucció d’hospitals i edificis de l’ONU, cosa que constitueix un flagrant menyspreu del dret internacional humanitari.

En el marc d'una crisi humanitària sense precedents, més d'1,7 milions de persones han estat desplaçades reiteradament dins de la Franja, més de 40 000 han estat assassinades, la majoria, dones i infants; s'han destruït les infraestructures i s'ha abocat la població local a la fam. Tot i això, des del principi, més de 5 000 treballadors i treballadores d'UNRWA han estat al costat de la població gaziana proporcionant-li refugi, atenció mèdica, aliments, aigua i atenció psicològica.

Con las refugiadas y los refugiados de Palestina

HAZTE SOCIO

INFORME ACTUALIZADO DE LA SITUACIÓN EN GAZA HASTA EL 23 DE SEPTIEMBRE DE 2024

26.09.2024

CONFIRMAR

Informe actualizado de la situación en Gaza

PUNTOS CLAVE
Los ataques de las fuerzas israelíes continúan, con bombardeos aéreos, terrestres y marítimos en toda la Franja, lo que causa víctimas civiles, desplazamientos y la destrucción de estructuras residenciales e infraestructura pública.

El 12 de septiembre concluyeron las tres fases de la primera ronda de la campaña de vacunación contra la poliomielitis, destinada a los niños menores de diez años. **Casi 560.000 niños y niñas fueron vacunados en Gaza**, incluidos 195.830 en la primera fase en Deir Al-Balah, 230.737 en la segunda fase en Khan Younis y Rafah, y 112.309 niños en la tercera fase en la ciudad de Gaza y el norte. Está previsto que la segunda ronda de vacunación se lleve a cabo dentro de cuatro semanas.

Según el último informe de OCHA sobre el acceso humanitario correspondiente a agosto de 2024, el 44% de los movimientos humanitarios se vieron denegados o subutilizados, lo que lo convierte en el mes más complicado para el acceso humanitario desde enero de 2024. Durante este período, se han producido múltiples incidentes de disparos hacia, cerca o alrededor de los convoyes humanitarios. Esto se produjo cuando se acercaban a los puestos de control controlados por Israel, a pesar de que los vehículos estaban claramente marcados y habían recibido confirmación previa de las fuerzas israelíes.

El sistema sanitario sigue estando gravemente afectado, ya que 84 hospitales y centros de atención primaria de la salud no están en funcionamiento. La escasez de combustible sigue amenazando la labor humanitaria, incluida la prestación de servicios de salud, lo que afecta al funcionamiento de los hospitales, los centros de atención primaria de la salud y los servicios de ambulancia. UNRWA sigue siendo un actor importante en el sector de la salud, prestando servicios sanitarios en diez centros de atención primaria y hasta 100 puntos médicos móviles en toda la Franja.

Según la ONU, al menos **1,7 millones de personas lo nuevo de cada diez personas en toda Gaza están desplazadas**, incluidas personas que han sido desplazadas repetidamente, algunas hasta 10 veces o más.

224 compañeros y compañeras de UNRWA han sido asesinados desde el 7 de octubre.

Varios obstáculos siguen impidiendo la recogida de los necesarios suministros humanitarios en el paso fronterizo de Karim Abu Salem (Karim Shalimi) en el sur de Gaza. Entre ellos se incluyen la violencia y la inseguridad, los daños en la infraestructura, la escasez de combustible y las restricciones de acceso. Según OCHA, entre el 1 y el 15 de septiembre de 2024, entraron en la Franja una media de tan solo 87 camiones humanitarios al día, una cifra muy inferior a la media anterior a octubre de 2023, que era de 500 camiones al día.

Clic per descarregar l'arxiu

The war in the Gaza Strip: 100 days in 100 photos

0:01 / 1:45

Clic per anar al vídeo

Con las refugiadas y los refugiados de Palestina

HAZTE SOCIO

NOTICIAS

05.08.2024

NOTICIAS SOBRE REFUGIADOS DE PALESTINA

INFORME ACTUALIZADO DE LA SITUACIÓN EN GAZA DEL 2 AL 7 DE AGOSTO DE 2024

Informe actualizado de la situación en Gaza
PUNTOS CLAVE Las fuerzas israelíes continúan bombardeando la franja de Gaza desde el aire...

31.07.2024

NOTICIAS SOBRE REFUGIADOS DE PALESTINA

EL BROTE DE HEPATITIS A SE ESTÁ EXTENDIENDO DE MANERA MUY ALARMANTE EN GAZA

Cada día que pasa, hay más niños y niñas en Gaza que corren el riesgo de contraer hepatitis A. Tras diez meses de violencia, las...

17.07.2024

NOTICIAS SOBRE REFUGIADOS DE PALESTINA

INFORME ACTUALIZADO DE LA SITUACIÓN EN GAZA. 17 DE JULIO DE 2024

Informe actualizado de la situación en Gaza
NUESTRO TRABAJO EN GAZA GRACIAS AL APOYO DE DONANTES Y SOCIOS ALIMENTOS...

VER MÁS NOTICIAS

Clic per anar a la web

1.2 Quina missió tenim?

Atendre les necessitats bàsiques de la població refugiada de Palestina

UNRWA proporciona aliments, educació, salut, aigua potable, protecció i serveis socials a la població refugiada de Palestina i concentra els seus esforços en les famílies més vulnerables. A més, disposa de plans per a l'atenció psicosocial i la prevenció i l'abordatge de

la violència de gènere. Per cobrir les necessitats de les persones refugiades de Palestina, l'Agència ofereix serveis de tot tipus: subministrament d'aliments bàsics i subsidis en efectiu, així com ajuda d'emergència en metàl·lic i accés a habitatges adequats.

ALIMENTACIÓ

Proporcionam aliments bàsics a la població refugiada

EDUCACIÓ

Escolaritzam infants per a un futur més just

SANITAT

Ens cuidam que totes les persones puguin rebre atenció mèdica

AIGUA POTABLE

Garantim l'accés a l'aigua apta per al consum

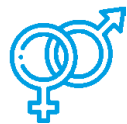
REFUGI

Protegim el dret fonamental de tenir un refugi

AJUDA HUMANITÀRIA I EMERGÈNCIA

Proporcionam suport vital quan més en necessiten

PROGRAMA DE GÈNERE

Promovem la igualtat de gènere

ATENCIÓ PSICOSOCIAL

Proporcionam suport psicosocial

PROTECCIÓ

La protecció és part integral de la feina d'UNRWA

MICROFINANÇAMENT

Proporcionam oportunitats sostenibles de generació d'ingressos

Si voleu conèixer millor la feina d'UNRWA, visitau la nostra web [UNRWA Espanya](#)

Promoure el compliment dels ODS

Garantir els drets humans de la població refugiada de Palestina forma part de la nostra tasca i del nostre compromís més ferm. Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) proporcionen un marc comú per abordar els reptes globals, incloent-hi la pobresa, la desigualtat, la degradació del medi ambient, el canvi climàtic i la pau i la justícia. UNRWA fa una aportació directa a molts d'aquests objectius en les seves cinc àrees d'actuació perquè la població refugiada de Palestina no quedi enrere.

En invertir en el capital humà de les persones refugiades de Palestina, UNRWA contribueix activament a l'acompliment de l'Agenda 2030. Com el major proveïdor de serveis directes a la població refugiada de Palestina a les seves àrees d'operacions, l'impacte d'UNRWA és concret i sostingut. De fet, els ODS següents són centrals en la nostra feina:

En el projecte "Teatre social i drets humans" ens centram en els ODS 4 i 5 de la població refugiada de Palestina:

ODS 4 territori Palestí ocupat:

4 EDUCACIÓ DE QUALITAT

L'Agenda 2030 assenyalava el paper clau de l'educació de qualitat per sortir de la pobresa.

Un sistema educatiu públic, gratuït, inclusiu i enfortit permet construir una ciutadania preparada i resilient davant dels reptes, amb més

oportunitats per al seu desenvolupament personal, però també per contribuir al desenvolupament sostenible de les comunitats i del món.

L'educació de qualitat és un dels pilars fonamentals per a la població refugiada de Palestina, que veu en aquest dret fonamental una oportunitat perquè les noves generacions puguin reconduir i construir una realitat diferent i justa per al seu poble.

A través del seu sistema educatiu, l'Agència pretén que els alumnes d'ambdós sexes refugiats de Palestina desenvolupin tot el seu potencial i es converteixin en persones segures de si mateixes, innovadores, crítiques, reflexives i de ment oberta que defensin els drets humans, estiguin orgulloses de la seva identitat palestina i contribueixin positivament al desenvolupament de la societat i de la comunitat global.

Els resultats de l'alumnat de les escoles d'UNRWA en educació bàsica (fins a 14 anys) són els millors de tot l'Orient Mitjà: un 93,8 % de l'alumnat d'educació bàsica passa a educació secundària i la taxa d'alfabetització del jovent palestí supera el 99 %.

Per aconseguir aquest ODS, l'Agència gestiona una extensa xarxa d'escoles a Gaza, que proporcionen educació primària i secundària gratuïta a milers d'infants; ofereix pro-

grames de formació contínua per a docents i assegura que estiguin capacitats en les millors pràctiques pedagògiques i puguin proporcionar una educació d'alta qualitat; implementa un currículum actualitzat i rellevant que inclou no només les matèries bàsiques, sinó també educació en drets humans, gènere, medi ambient i salut; inverteix en la construcció i la rehabilitació d'instal·lacions escolars; proporciona a les escoles els recursos necessaris, incloent-hi llibres de text, materials didàctics i tecnologia educativa, per donar suport a l'aprenentatge efectiu; fa partícips els pares i mares i l'entorn en el procés educatiu, creant associacions i comitès escolars per enfortir el vincle entre l'escola i la comunitat i ofereix programes d'alfabetització i educació per a persones adultes, proporcionant oportunitats d'aprenentatge continu per a tota la comunitat.

No obstant això, a causa de la situació de crisi permanent i els efectes del bloqueig, el sistema educatiu palestí funciona en un entorn caracteritzat per la inestabilitat permanent i la violència. Professores com n'Amal Abu Zayed, refugiada de Palestina a Gaza, fan feina per garantir el dret a l'educació dia a dia. Escoltau la seva història [aquí](#).

Les escoles a Gaza estan superpoblades, més del 60 % funcionen en torns dobles i l'alumnat requereix servei de suport psicosocial especialitzat, arran de les hostilitats i els episodis de violència que ha presenciat en primera persona. Des d'octubre de 2023, totes s'han convertit en refugis per a la població desplaçada. N'Abdelhadi, de 14 anys, ens ho explica a:

A Cisjordània, els alumnes refugiats de Palestina s'han d'enfrontar a múltiples controls militars, punts de control i escorcolls diaris per arribar a l'escola. Podeu conèixer El camí d'en Waed fins a la seva escola a Hebron.

 [Clic per anar a la web](#)

N'Ahmad, refugiat de Palestina, té por quan va a l'escola | Palestina sota ocupació

 [Clic per veure el video](#)

ODS 5 en territori Palestí ocupat

5 IGUALTAT DE GÈNERE

Empoderar les dones i les nines i aconseguir la igualtat són objectius primordials per al desenvolupament sostenible. Les diferències entre sexes no poden seguir traduint-se en desigualtats en el gaudi ple dels drets humans i l'esforç per aconseguir la igualtat de gènere. S'ha d'entendre que és essencial per arribar a tenir un món pròsper, sostenible i en pau.

En zones de conflicte, els drets de les dones i les nines es veuen greument vulnerats. Des de l'inici de la guerra a Gaza, les dones i els infants han representat aproximadament el 70 % de les víctimes mortals. A Cisjordània, la violència exercida per colons israelians ha augmentat des de l'inici del conflicte a Gaza i afecta de manera desproporcionada dones i menors, amb una mitjana de set incidents diaris. S'enfronten tant a la violència de l'ocupació israeliana com a la derivada dels valors patriarcals de la seva societat. Les dones refugiades de Palestina pateixen doble discriminació i diverses formes de violència. El conflicte ha empès moltes dones a assumir rols al mercat laboral, majoritàriament en condicions precàries. Tot i que hi ha més dones en càrrecs de decisió, la lluita nacional supera l'agenda de drets de dones, cosa que resulta en baixes taxes de participació. No obstant això, aquestes dones desenvolupen estratègies per resistir i contribuir a l'avenç dels ODS a Gaza.

Per aconseguir aquest ODS, l'Agència assegura que les nines tenen el mateix accés a l'educació que els nins; ofereix programes de formació professional i desenvolupament d'habilitats específicament adreçats a dones joves, que les ajuden a adquirir habilitats que els permetin accedir a millors oportunitats laborals; proporciona serveis de salut específics per a dones i nines, inclosos serveis de salut maternoinfantil, planificació familiar i suport psicològic; implementa programes de nutrició que se centren en dones embarassades i lactants, assegurant que rebien l'atenció i els nutrients necessaris per a la seva salut i la dels seus nadons; proporciona serveis de suport a les víctimes de violència de gènere, incloent-hi assessorament, assistència legal i refugi; du a terme campanyes de sensibilització per educar les comunitats sobre els drets de les dones i les nines i la importància de prevenir la violència de gènere, i promou la participació de les dones en papers de lideratge dins de les seves comunitats i en la presa de decisions.

El projecte "Teatre social i drets humans", executat per UNRWA Illes Balears amb el suport financer de la Direcció General de Cooperació i Immigració del Govern de les Illes Balears, aborda la realitat de les dones refugiades de Palestina des d'una òptica que contribueix a trencar els mites i estereotips que hi ha sobre les dones àrabs, analitzant-ne la situació de manera crítica i profunda, considerant les contínues crisis ambientals i la situació de violència estructural que els afecten com a màxims exponents de l'economia de cures en una societat patriarcal. Aquest projecte sensibilitza sobre els conflictes i les crisis humanitàries i sanitàries en la vida de les dones i com això aprofundeix la vulneració de drets i inequitat que pateixen de manera sistèmica, així com el conflicte desencadenat el 2023. Es presta especial atenció al paper de les diferents formes de violència contra les dones en situació de conflicte.

Coneguem el relat de dues dones refugiades de Palestina que lluiten per donar resposta als reptes de **l'ODS 5**:

El sueño de Samah

UNRWA - Kristel Guirado - LaDársena Estudio - María del Castillo

En la lista: Microrrelatos

hace 2 años

2:45

RELATS SONORS I AUDIOVISUALS

Clic per veure el vídeo

El sueño de Samah "No hay mayor discapacidad que no poder soñar"*

*Cal destacar que els relats seleccionats varen ser enregistrats abans de l'inici de la guerra a la Franja de Gaza del 7 d'octubre de 2023.

*Abir Jibril "Dones a Palestina que sobreviuen per canviar-ho tot"
Malauradament, no podem ignorar aquesta realitat ni negar-la. Hi ha dones que estan exposades a violència.**

Clic per
veure el vídeo

En resum, al territori Palestí ocupat els ODS no arribaran a les persones refugiades de Palestina mentre no es trobi una solució justa i definitiva a la seva difícil situació.

Els ODS tenen una dimensió global i sota aquest principi de globalitat hem de fer feina per garantir una solució justa i definitiva per a Palestina que alhora li permeti formar part de l'aliança mundial per al desenvolupament.

1.3. Com feim feina a Espanya?

A UNRWA Espanya tenim un Departament d'Educació per a la Ciutadania Global, l'objectiu del qual és augmentar la base social compromesa amb la població refugiada de Palestina i promoure'n els drets humans i l'èxit dels ODS. Per això duim a terme activitats i projectes que s'articulen al voltant de dos eixos principals:

1. La sensibilització, per despertar consciències crítiques i dotar la ciutadania d'eines de participació i transformació social.
2. La mobilització social, amb la qual intentam acostar la societat a la situació de la població refugiada de Palestina.

Per difondre, promoure i defensar els drets humans, prenent com a estudi de cas la situació humanitària de la població refugiada de Palestina, hem elaborat aquest manual pràctic de teatre social.

El manual ha estat creat en el marc del projecte "Teatre social i drets humans", finançat per la Direcció General de Cooperació i Immigració del Govern de les Illes Balears, en el qual durant l'any 2024 s'enforceixen les capacitats i la sensibilització d'agents de transformació social actuals i futurs i de la ciutadania de Mallorca, Eivissa i Formentera sobre els reptes als quals s'enfronta la població refugiada de Palestina al voltant dels ODS 4 i 5 des del teatre social.

Al pas 3 trobareu les experiències de teatre social que UNRWA Illes Balears va treballant.

En el marc del projecte, duim a terme diverses accions, incloent-hi l'elaboració d'aquest manual pràctic de teatre social, que servirà com a complement de les formacions teatrals o com a material de consulta per a qualsevol persona propera al teatre i que tingui interès en la realitat de les persones refugiades de Palestina..

2.1. Manual pràctic de teatre social

Per què un manual pràctic de teatre social?

Conèixer la vulneració de drets de les persones refugiades de Palestina és fonamental perquè la ciutadania generi consciència des d'un pensament crític i esdevingui protagonista de la transformació de la societat, de manera individual i col·lectiva. Per això, UNRWA ofereix noves narratives i eines, educant al voltant de l'Agenda 2030, els ODS i els drets humans.

Aquí presentam una ruta per explorar el teatre social com una poderosa eina de sensibilització sobre els drets humans i els reptes per assolir els ODS 4 i 5 de la població refugiada de Palestina, especialment de Gaza i Cisjordània.

Prenent com a exemple la situació humanitària a la Franja de Gaza i Cisjordània, proposem utilitzar el teatre social per entendre millor la complexitat, la diversitat i la interdependència globals. D'aquesta manera, cercam fomentar més consciència i compromís. Els passos explicats a continuació, a través de metodologies, tècniques, jocs i exercicis participatius, empàtics i vivencials del teatre social, serviran com a guia per empatitzar amb aquestes realitats, dotant qui l'utilitzi d'un rol actiu i protagonista en la reivindicació de l'acompliment dels drets de les persones refugiades de Palestina.

A qui s'adreça el manual?

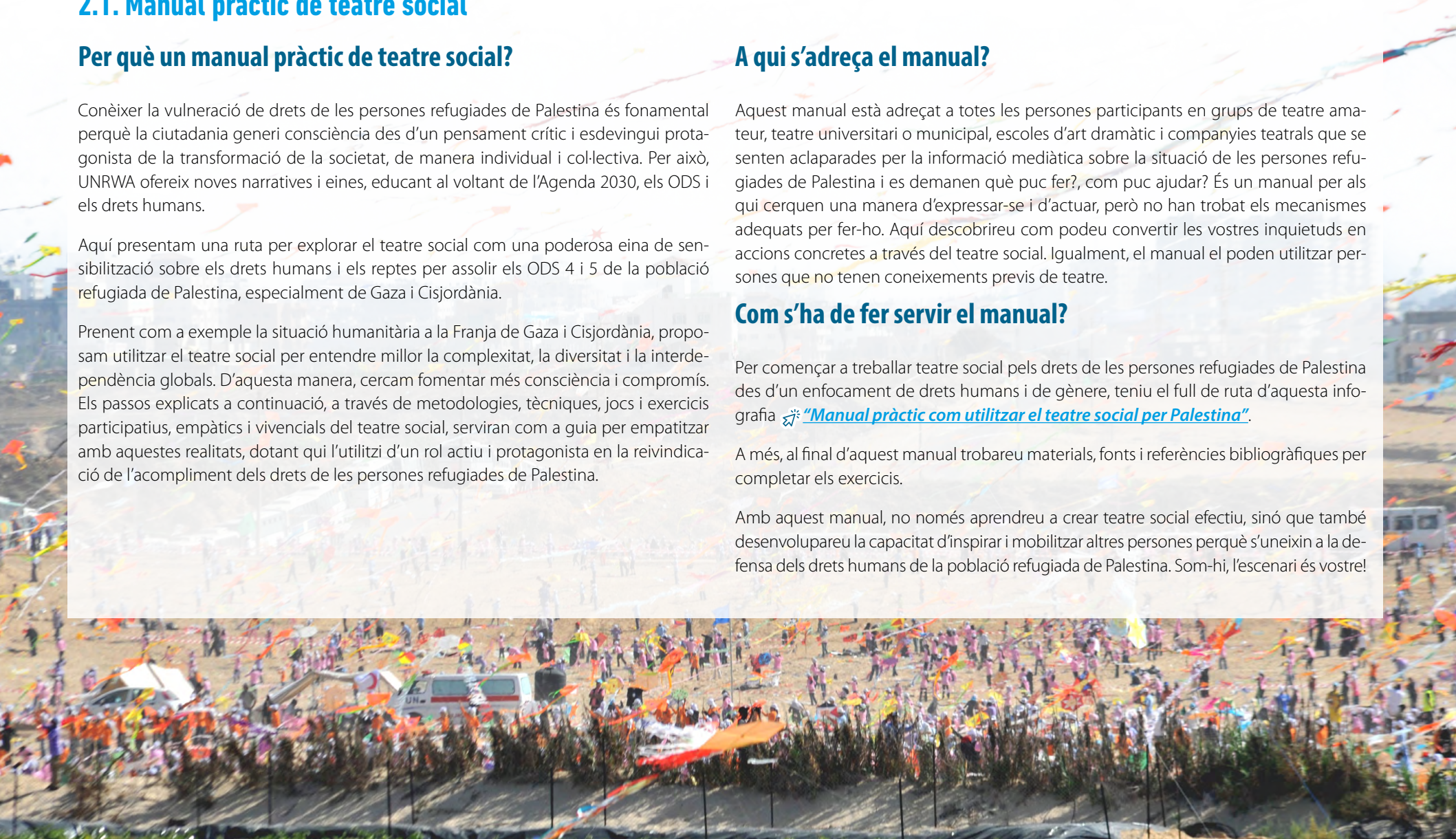
Aquest manual està adreçat a totes les persones participants en grups de teatre amateur, teatre universitari o municipal, escoles d'art dramàtic i companyies teatrals que senten aclaparades per la informació mediàtica sobre la situació de les persones refugiades de Palestina i es demanen què puc fer?, com puc ajudar? És un manual per als qui cerquen una manera d'expressar-se i d'actuar, però no han trobat els mecanismes adequats per fer-ho. Aquí descobrireu com podeu convertir les vostres inquietuds en accions concretes a través del teatre social. Igualment, el manual el poden utilitzar persones que no tenen coneixements previs de teatre.

Com s'ha de fer servir el manual?

Per començar a treballar teatre social pels drets de les persones refugiades de Palestina des d'un enfocament de drets humans i de gènere, teniu el full de ruta d'aquesta infografia [📄 "Manual pràctic com utilitzar el teatre social per Palestina"](#).

A més, al final d'aquest manual trobareu materials, fonts i referències bibliogràfiques per completar els exercicis.

Amb aquest manual, no només aprendreu a crear teatre social efectiu, sinó que també desenvolupareu la capacitat d'inspirar i mobilitzar altres persones perquè s'uneixin a la defensa dels drets humans de la població refugiada de Palestina. Som-hi, l'escenari és vostre!

MANUAL PRÀCTIC

COM UTILITZAR EL TEATRE SOCIAL PER PALESTINA

Coneixer per actuar

PAS 1

Definir i conèixer què entenem per persona refugiada de Palestina, el conflicte palestinoisraelià, la realitat contextual geopolítica i històrica de les dones a la Franja de Gaza i Cisjordània, l'ODS 4 (educació de qualitat) i l'ODS 5 (igualtat de gènere). Com en tot procés teatral, és essencial conèixer la realitat que volem representar i actuar, especialment en el teatre social, en el qual la consciència social i el paper actiu del públic són fonamentals. Per això recomanem el següent:

- Llegir atentament els apartats introductoris.
- Consultar les fonts recomanades.

En el manual:

- 1.1 Qui som?
- 1.2 Quina missió tenim?
- 1.3 Com feim feina a Espanya?

Teatre per transformar

PAS 2

Explorar l'origen i les branques del teatre social mitjançant exercicis pràctics que ens proporcionin eines per a la transformació social en relació amb els drets humans de les persones refugiades de Palestina. Aquest enfocament pràctic està alineat amb l'ODS 4 (educació de qualitat) i l'ODS 5 (igualtat de gènere).

En el manual:

- 2.1 Manual pràctic de teatre social
- 2.2. Però... què és el teatre social?

Posem fil a l'agulla!

PAS 3

Fer exercicis pràctics que ens permetin aplicar allò que hem après i començar a crear les nostres pròpies escenes de teatre social.

2.2. Però... què és el teatre social?

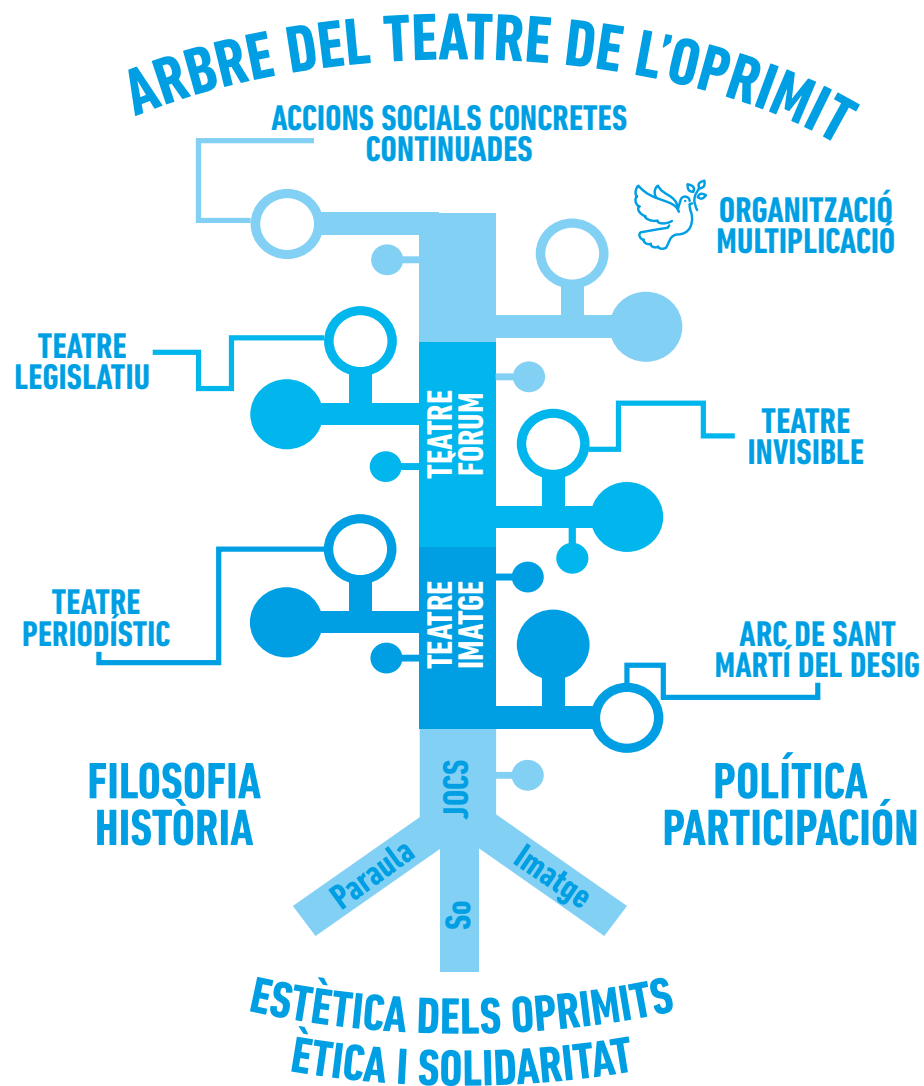
El concepte de “teatre social”, que descriu la metodologia utilitzada en el manual, es basa en el teatre de creació col·lectiva amb l'objectiu principal de generar transformacions tant individuals com comunitàries. Aquest enfocament promou valors fonamentals com la creativitat, la interculturalitat, la convivència, la creació col·lectiva, la integració, la participació, l'accessibilitat, la identificació amb el territori i la seva història, i el treball en xarxa.

El teatre social combina diverses vessants i tècniques del teatre de l'oprimit, integrant elements de cadascuna per aconseguir les transformacions volgudes. Aquesta combinació flexible i adaptativa permet utilitzar els recursos més adequats per fomentar canvis significatius en les persones participants i en la comunitat en general.

El teatre de l'oprimit, creat per Augusto Boal al Brasil en la dècada de 1950, es basa en la idea que tota persona és artista i pot utilitzar l'art escènic per expressar-se i transformar la societat. Aquest enfocament implica l'espectador com a protagonista, buscant accions concretes per canviar la realitat. Se centra en quatre aspectes clau: artístic, educatiu, politico-social i terapèutic. A través d'exercicis teatrals, cerca empoderar les persones per reflexionar, transformar i crear un futur millor.

Dins del teatre de l'oprimit hi ha diverses **vessants** i **tècniques**:

Vessants del teatre de l'oprimit

Tècniques del teatre social amb petits exercicis pràctics

A continuació, us plantejam una sèrie d'exercicis per explorar ràpidament diferents tècniques de teatre social. Us convidam a fer-los per familiaritzar-vos amb cadascuna de les tècniques. Abans de començar, però, és important preparar-vos i tenir en compte dues premisses clau per aprofitar al màxim la pràctica:

PREMISSA 1

Abans de fer els exercicis és important evitar caure en representacions estereotipades o imatges bèl·liques que fomentin la violència. Hem de tenir sempre present que la idea és generar una cultura de pau i trencar els estereotips de gènere donant pas a una nova narrativa. Per això, us recomanem seleccionar les escenes que voleu representar tenint en compte el següent:

- ♦ **Heu de defugir les narratives simples:** aprofundiu a conèixer les realitats que voleu abordar, no us en quedeu a la superfície.
- ♦ **Evitau les narratives dominants:** utilitzau diverses fonts per obtenir la informació i contrastau-la.
- ♦ **Explorau i narrau històries silenciades:** explorau històries que no es contenen i que són desconegudes.
- ♦ **Enregistrau testimonis d'històries silenciades:** no tragueu les vostres pròpies conclusions; les persones refugiades de Palestina tenen la seva pròpia veu i narren les seves pròpies històries.
- ♦ **Informau de la vida quotidiana en el marc del conflicte:** explicau què passa ara.

PREMISSA 2

Per seleccionar situacions d'opressió us deixem com a referència les fonts següents que us permetran triar amb criteri i sempre tenint en compte la premissa 1. Us convidam a seleccionar relats actualitzats. A la nostra pàgina web (unrwa.es) podeu conèixer històries de vida de persones refugiades de Palestina que exposen la seva realitat en cada moment.

A més de les històries actualitzades a la nostra pàgina web, us proporcionem una sèrie d'enllaços en els quals trobareu relats de persones refugiades de Palestina:

- ✦ [Històries de persones refugiades de Palestina](#)
- ✦ [Genealogia feminista: Palestina II](#)
- ✦ [Gaza Amal. Històries de dones valentes a la Franja de Gaza](#)
- ✦ [Pàgina web de United Nations Office for Coordination of Humanitarian Affairs](#)
- ✦ [Microrelats sonors i il·lustrats des de la realitat de les dones refugiades de Palestina](#)

Som-hi! És el moment d'explorar amb el cos, la ment i les emocions!

1

TEATRE IMATGE

En aquesta modalitat teatral no es fa servir la paraula i es fomenta el desenvolupament d'altres formes de comunicació, expressió i percepció. Utilitza postures corporals, expressions facials, distàncies entre persones, colors i objectes per reflexionar sobre una situació d'opressió.

Exercici pràctic:

1. Dividiu les persones participants en grups petits.
2. Assignau a cada grup una situació d'opressió relacionada amb la població refugiada de Palestina des d'un enfocament de gènere.
3. Demanau a cada grup que creï una imatge estàtica que representi aquesta situació utilitzant només el cos.
4. Analitzau les imatges en conjunt, compartint els sentiments i les possibles solucions que evocuen.

2

TEATRE PERIODÍSTIC

El teatre periodístic neix com a instrument de conscienciació i educació per palesar, a través de tècniques teatrals, informacions censurades pels mitjans. Fa servir material de premsa diària, revistes, fullets i enregistraments de televisió per analitzar i representar notícies des de diferents perspectives.

Exercici pràctic:

1. Recopilau notícies recents sobre la situació de la població refugiada de Palestina, enfocant-vos en la perspectiva de gènere.
2. Dividiu les persones participants en grups i assignau una notícia a cada grup.
3. Cada grup analitza la seva notícia i prepara una breu representació teatral que reveli allò que no s'ha dit o allò que s'ha distorsionat.
4. Presentau les representacions i compartiu conjuntament les diferents interpretacions i veritats ocultes.

3

TEATREFÒRUM

En el teatrefòrum les obres parteixen de l'anàlisi de les inquietuds, els problemes i les aspiracions d'una comunitat. Els espectadors es converteixen en "espect-actors" en participar activament en la representació, proposant i provant alternatives a les situacions presentades.

Exercici pràctic:

1. Presentau una escena que representi un problema específic de la població refugiada de Palestina des d'un enfocament de gènere.
2. Convidau les persones espectadores a intervenir-hi dient stop i a intercanviar-se amb els personatges per proposar i representar diferents solucions.
3. Intercanviau les alternatives proposades i reflexionau sobre la seva viabilitat a la vida real.

4

ARC DE SANT MARTÍ DEL DESIG

L'arc de Sant Martí del desig és un conjunt de tècniques que ajuden a analitzar i harmonitzar els desigs i les voluntats personals amb altres formes més concordes amb la felicitat. Parteix de la hipòtesi que l'opressió sovint es troba en la ment de l'individu.

Exercici pràctic:

1. Demanau als participants que escriguin en un full les seves pors i els seus desigs relacionats amb la seva situació actual.
2. Formau grups petits i compartiu aquestes pors i aquests desigs.
3. Utilitzau diferents tècniques teatrals com improvisació, joc de rols, mim, ball, ús de màscares, postures amb el cos o la veu per representar aquests sentiments i cercau en conjunt maneres de fer-hi front i harmonitzar-los.
4. Compartiu com aquestes formes d'expressió teatral (improvisació, mim, ball, veu, cos, etc.) poden ajudar en la vida quotidiana a superar les opressions internes.

5

TEATRE INVISIBLE

El teatre invisible es representa en contextos reals fora de l'escenari, com en carrers o centres comercials, on el públic no sap que és espectador. Les escenes mostren injustícies socials per estimular el debat públic.

Exercici pràctic:

1. Planifiqueu una escena que representi una injustícia social rellevant per a la població refugiada de Palestina des d'un enfocament de gènere.
2. Representau l'escena en un espai públic sense revelar que és una obra de teatre.
3. Observau i anotau les reaccions del públic.
4. Compartiu amb les persones participants l'impacte de l'escena i el debat generat

6

TEATRE LEGISLATIU

El teatre legislatiu utilitza el teatre en un context polític per crear una democràcia més participativa. Transforma el ciutadà en legislador i permet fer la llei a través del teatre.

Exercici pràctic:

1. Identifiqueu un problema jurídic o polític que afecti la població refugiada de Palestina des d'un enfocament de gènere.
2. Dividiu les persones participants en grups i assignau a cada grup la tasca de reflexionar sobre com aquesta llei afecta les dones i les nines.
3. Cada grup presenta la seva reflexió mitjançant una breu representació teatral.
4. Compartiu les propostes en conjunt, simulant un procés legislatiu participatiu i triau les millors idees que podrien implementar-se.

Teatre social a Palestina

A Palestina hi ha diverses organitzacions que utilitzen el teatre social com a eina poderosa per a l'educació, la conscienciació i la promoció del canvi socials. Algunes ofereixen programes intensius anuals que desenvolupen habilitats de lideratge, comunicació i feina en equip, i organitzen classes magistrals que atreuen estudiants i professionals d'arreu del món, tot fomentant l'intercanvi cultural. A més, promouen el diàleg i el compromís social, transformant l'audiència en participants actius en temes socials i polítics.

Per exemple, l'any 2010, 33 joves de Gaza varen alçar una veu a l'esperança a través del teatre, transformant la tragèdia en un teatre d'acció per al canvi amb la proposta de **“The Gaza Monologues”**, del grup Teatre **ASHTAR**, traduïda a 18 llengües. Més de 2 000 joves a 80 ciutats de 40 països han presentat aquests monòlegs en diferents idiomes, cosa que fa augmentar la consciència i la solidaritat global pels drets de les persones refugiades de Palestina.

En el projecte “Teatre social i drets humans”, impulsat per UNRWA Catalunya, hem tingut l'oportunitat de col·laborar amb una d'aquestes organitzacions, el Teatre **ASHTAR**, fundat el 1991 a Jerusalem per Edward Muallem i Iman Aoun, la primera organització de formació teatral per a joves a Palestina. Especialitzat en teatrefòrum, el Teatre Asthar presenta obres de gran qualitat i col·labora amb actors i directors internacionals, de manera que millora la comunitat del teatre local.

PAS 3

Posem fil a l'agulla!

3.1. Exemples i experiències a les Illes Balears

Des de 2023, UNRWA Illes Balears ha desenvolupat els projectes "Palestina en escena: teatre social per la població refugiada de Palestina" i "Teatre social i drets humans" a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, amb el suport de la Direcció General de Cooperació i Immigració del Govern de les Illes Balears.

A continuació, us mostrem diversos exemples i punts que cal tenir en compte per a un taller de teatre social. Partint de les històries de les protagonistes del còmic Halima. En derrocant murs: Historietes de dones valentes a Cisjordània i els testimonis de col·laboradores refugiades de Palestina, aconseguim sensibilitzar joves i actuals i futurs agents de transformació social de les Illes Balears sobre els drets humans de la població refugiada de Palestina.

Per començar, cal aprofundir en la situació humanitària de la població refugiada de Palestina i els reptes als quals s'enfronta per fer valer els seus drets humans i assolir els ODS 4 i 5. Per això, és fonamental haver llegit detingudament els apartats anteriors [☞ "PAS 1. Conèixer per actuar"](#) i [☞ "PAS 2. Què és el teatre social?"](#).

A UNRWA feim feina sempre amb persones refugiades de Palestina, que a través dels seus testimonis acosten a les persones participants una visió que els permet empatitzar amb la seva situació i conèixer de primera mà quins són els reptes als quals s'enfronten. D'aquesta manera, donant espai i veu a les protagonistes, anam acostant les temàtiques que treballarem a la part pràctica.

En aquests vídeos trobareu diferents testimonis de persones refugiades de Palestina:

Coneixem la història de na [Salam, directora d'una escola a Jenín](#)

Coneixem la història de n'Alaa: una història de supervivència a Gaza

“SEGUIMOS ESPERANDO UN ALTO EL FUEGO”

04.04.2024

COMPARTIR >

Alaa es una niña, de la franja de Gaza, y su historia es muy similar a la de cientos de miles de niños y niñas gazatíes.

Ella y su familia, junto con la mayor parte de la población, han sido desplazados a Rafah. Allí han buscado seguridad de los bombardeos israelíes, pero ni allí nadie está a salvo. En estos momentos 1,5 millones de personas sobreviven en pésimas condiciones en Rafah.

Buscando privacidad en la masificada Rafah, la familia se ha refugiado en las ruinas de un edificio dañado. “El lugar es muy oscuro y la luz solo entra a través de estrechas aberturas entre los escombros. Lo que es aún más difícil es el olor que dejan los misiles”, explica Alaa.

Mientras su familia lucha por superar los desafíos diarios a los que se enfrenta, la menor intenta ayudar en todo lo que puede, desde encender un fuego hasta cocinar la poca comida que consiguen y buscar agua. En mitad de esta terrible situación, Alaa y sus hermanos, como otros niños y niñas de Gaza, se han visto obligados a asumir responsabilidades que no le corresponden a su edad.

En el sexto mes de violencia, la hambruna ya ha empezado a matar a la población. 1,1 millones de personas en la Franja sufren niveles catastróficos de inseguridad alimentaria. Uno de cada tres menores de dos años sufre desnutrición aguda en el norte de Gaza.

Coneixem la història de na Rabiha Hsein, supervivent de la Nakba

Cuando nos echaron de nuestras tierras hubo gente que volvió por la noche para rescatar algo de sus propiedades.

3.2. Tot allò que hem après com ho podem treballar a través del teatre social?

Per dur a terme les sessions és important remarcar una sèrie de recomanacions que s'han de tenir en compte:

- 1. Fomentem el pensament crític:** encoratgem a reflexionar i analitzar per entendre millor la realitat de de la població refugiada de Palestina.
- 2. Rebutgem la victimització:** destaquem la fortalesa de les persones refugiades de Palestina, evitant visions paternalistes.
- 3. Promovem la responsabilitat:** motivem a actuar com a ciutadans i ciutadanes davant de les injustícies locals i globals.
- 4. Descubrim les nostres accions possibles:** acompanyem a descobrir com podem contribuir a un canvi positiu des del nostre lloc.
- 5. Desmuntem estereotips:** convidem a qüestionar prejudicis sobre la població refugiada de Palestina per construir una visió respectuosa i fonamentada en la diversitat.

És hora d'actuar! A continuació, us presentam les làmines de dues sessions que us permetran endinsar-vos en la realitat de Palestina a través del poder transformador del teatre. Posem fil a l'agulla i canviem el món!

MUJERES QUE INSPIRAN

07/08/2021

SE HIZO EL SILENCIO. LA MÚSICA PALESTINA Y LA LIBERTAD DE EXPRESIÓN ARTÍSTICA BAJÓ...

Haneen Harara Ralah es uno de los campamentos de refugiados y refugiadas de Palestina más grandes de Gaza. Ralasa recuer...

07/08/2021

ERES LA TIERRA QUE CAMINAS: LAS MUJERES GAZATÍES LUCHAN DESDE EL AMOR A SU TIERRA...

Amjad Shabat Segin Naciones Unidas, las mujeres rurales representan una cuarta parte de la población mundial, labran la tierra y...

07/08/2021

"CADA DESAFÍO ME HACE MÁS FUERTE"

Duha Hmedan Mujer, refugiada de Palestina y científica internacional, Taimim Saleem ha recorrido un duro camino para demostrar su...

07/08/2021

LA VIOLENCIA MACHISTA EN GAZA SE COMBATE CON LA APP DE MONA, REFUGIADA DE PALESTINA

Haneen Harara Casi el 40% de las mujeres de Gaza han reconocido haber experimentado alguna forma de violencia "al menos una vez"...

08/11/2020

LAS ALTAS COMPETENCIAS DE LOS ESTUDIANTES, LA CLAVE DEL ÉXITO DURANTE EL CONFINAMIENTO

A medida que la pandemia de COVID-19 se extendió, la mayoría de los países anunciaron el cierre temporal de escuelas, lo que afectó a...

04/09/2020

"LOS SENTIMIENTOS QUE TUVE DURANTE LA ÚLTIMA GUERRA ME LLEVARON A PINTAR Y DIBUJAR..."

Malak Mattar tiene 20 años, es artista y refugiada de Palestina de la Franja de Gaza. Su familia fue forzada a huir durante...

04/08/2020

ISRAA

Tengo 40 años, tres hijos y cinco hijas. Mi esposo nos abandonó hace siete años. Era vendedor de zapatos, pero vendió sus product...

04/08/2020

SANA

Tenia 28 años cuando mi esposo me abandonó. Dijo que iba a Egipto a visitar a su familia durante una semana, e incluso dejó comida y...

04/08/2020

JAMEELA

Tengo 24 años y vivo con mis padres y mi hermana. En Gaza, mi madre se pasa meses en el hospital recibiendo tratamiento. Mi herman...

04/07/2020

MARTAM

Soy Martam. Vivo en Gaza. Y estoy divorciada. A los 18 años me casé con mi primo, pero nos divorciamos a los cuatro meses debido a un...

[Clic per anar a la web](#)

SESIÓ 1

Relats de dones a la Franja de Gaza

DURADA: de 4 a 5 hores

RECURSOS

- Relats de dones refugiades de Palestina a la Franja de Gaza (ANNEXOS)

- Sala/espais on ens puguem moure amb comoditat (propri per al teatre).
- Roba còmoda.
- Altaveu.
- Paper i bolígraf.

[à Anar a ANNEXOS](#)

OBJECTIU DE LA SESSIÓ

- Familiaritzar-se amb les tècniques de teatrefòrum i teatre imatge per treballar les situacions d'opressió viscudes per les persones refugiades de Palestina a la Franja de Gaza des d'un enfocament de gènere i drets humans.
- Fomentar el diàleg, la reflexió, el pensament crític i la cerca conjunta de solucions a la situació de les persones refugiades de Palestina.
- Usar el cos, la veu i la ment per problematitzar temes que estiguin relacionats amb la justícia global, el conflicte palestino-israelià, la dignitat humana, el dret internacional humanitari, les desigualtats de gènere i la injustícia climàtica.

CONCEPTES CLAU

- OD5 Igualtat de gènere
- ODS 13 Acció climàtica
- Teatrefòrum
- Teatre imatge

DINÀMIQUES PER DESENVOLUPAR LA SESSIÓ 1

“Relats de dones a la Franja de Gaza”

1. PRESENTACIONS

OBJECTIU: fomentar la integració del grup, trencar el gel i promoure l'expressió corporal mentre les persones participants es presenten de manera creativa.

DURADA: 10-15 minuts

QUÈ HEM DE MENESTER?

- Espai prou ampli perquè les persones participants es puguin moure lliurement i formar un cercle.
- No necessitam altres materials, ja que l'activitat se centra en l'ús del cos i l'expressió corporal.

ESTRUCTURA DE LA DINÀMICA DE PRESENTACIONS

1. Introducció: explicar l'objectiu de la dinàmica. (1 minut)

2. Escalfament: caminar, respirar, fer contacte visual i saludar. (2 minuts)

3. Presentacions amb moviment:

- Nom i moviment: cada participant es presenta amb un moviment que el representi. (3 minuts)
- Moviment en cadena: la primera persona que inicia el joc ha de triar el moviment d'algú dins el cercle i imitar-lo. Tot seguit, la persona el moviment de la qual ha estat imitat l'ha de reconèixer i alhora imitar el gest d'un altre participant. Aquest procés continua de manera consecutiva fins que totes les persones hagin estat representades almenys una vegada. (3 minuts)

REFLEXIÓ I TANCAMENT: donar les gràcies i fer ressaltar la importància de la integració. (1 minut)

2. EXPLORACIÓ

OBJECTIU: identificar el poder de l'imaginari col·lectiu per desmuntar estereotips sobre la dona àrab i el conflicte palestinoisraelià.

DURADA: 9-10 minuts

QUÈ HEM DE MENESTER?

- Espai per formar un cercle de persones

ESTRUCTURA DE LA DINÀMICA D'EXPLORACIÓ

“Els patrons invisibles”

1. Explicació de l'activitat (1 minut)

- Comptau fins a tres, digau una paraula i les persones participants han de fer el primer gest que els vingui a la ment relacionat amb aquesta paraula. Per evitar que s'influeixin amb els gests dels altres, demanau-los que es posin d'esquena al cercle i quan compteu fins a tres es girin amb el gest.
- Aclariu-los que no hi ha respostes correctes o incorrectes; es tracta d'expressar el primer que pensin.

2. Desenvolupament de la dinàmica (7 minuts)

- Formau un cercle amb totes les persones participants.
- Comptau fins a tres i digau una paraula clau (dona, home, llibertat, conflicte armat, por, Palestina).
- Cada participant ha de fer un gest que representi aquesta paraula.
- Donau-los uns segons perquè observin els gests dels altres.
- Tothom torna a la posició inicial i ho repetiu amb una altra paraula clau.
- Al final, reflexionau plegats sobre els gests i el que signifiquen per a ells.

REFLEXIÓ I TANCAMENT (1 minut)

- En el mateix cercle, guiau una breu reflexió sobre l'experiència:
  - Com us heu sentit en fer els gests espontàniament?
  - Heu observat alguna semblança o alguna diferència amb els gests dels altres?
  - Què heu descrit sobre l'imaginari col·lectiu dels altres participants?

OBJECTIU: sensibilitzar les persones participants sobre les experiències de les dones refugiades de Palestina a la Franja de Gaza utilitzant el teatre imatge.

DURADA: 30-40 minuts

QUÈ HEM DE MENESTER?

- Espai ampli i espaiós.
- Les còpies adjuntes a "Annexos" de quatre relats de dones refugiades de Palestina
- Paper i bolígraf (per prendre notes).

à Anar a ANNEXOS

ESTRUCTURA DE LA DINÀMICA DE TEATRE IMATGE**1. Introducció: (5 minuts)**

- Reuniu el grup i explicau-li l'objectiu de l'activitat.
- Dividiu les persones participants en 4 grups.

2. Distribució de relats (5 minuts)

- Lliurau un relat a cada grup.
- Donau-los temps per llegir i entendre la història.

3. Creació d'imatges (10-15 minuts)

- Demanau als grups que identifiquin moments clau del relat.
- Creau 3-4 imatges congelades que representin aquests moments.
- Feis servir la creativitat per expressar emocions i narrativa.

4. Presentació d'imatges (10-15 minuts)

- Cada grup presenta les seves imatges a la resta.
- El grup que ha observat la imatge comenta com l'ha interpretat.
- Cada grup explica breument el context i el significat de cada imatge.

REFLEXIÓ I TANCAMENT (5-10 minuts)

- Quan tots els grups hagin fet la seva representació, reuniu-los en un cercle gros per a la reflexió final.
- Us deixam les preguntes següents com a referència per dinamitzar la reflexió grupal:
  1. Quines emocions i pensaments us han sorgit en veure les imatges?
(Per exemple, frustració, fàstic, ràbia o impotència, sensació de no poder-hi fer res, etc.)
  2. Què heu après sobre la vida de les dones refugiades a Gaza?
  3. Com creis que aquestes experiències poden influir la comprensió, l'imaginari i l'empatia cap a la situació de les dones refugiades de Palestina a Gaza?
(Aquí cal remarcar les premisses de no-bel·licisme, cultura de pau, canviar el relat per abaixar-lo a les persones i el paper de la dona com a agent de canvi, i no com a víctima.)
- Agraïu la participació i l'esforç de la gent.

OBJECTIU: el teatrefòrum és una eina participativa que cerca generar consciència i reflexió sobre temes socials a través de la representació dramàtica. En aquest cas, farem servir aquesta tècnica per explorar les històries de vida de dones refugiades de Palestina a la Franja de Gaza i els seus reptes quotidians.

DURADA: 2 hores

QUÈ HEM DE MENESTER?

- Relats de dones refugiades de Palestina.

à Anar a ANNEXOS

ESTRUCTURA DE LA DINÀMICA DEL TEATREFÒRUM

1. Els mateixos grups de la dinàmica de teatre imatge. (5 minuts)
2. Distribució de relats: manteniu els relats utilitzats en la dinàmica de teatre imatge. (5 minuts)
3. Lectura i diàleg: relectura i diàleg dels relats. (15 minuts)
4. Creació de dramatitzacions: cada grup prepara una dramatització basada en el seu relat. (20-30 minuts)
5. Presentació de dramatitzacions: cada grup presenta la seva dramatització. (5-10 minuts)
6. Els espectadors actuen com a "espect-actors", proposant canvis en les dramatitzacions. (30-45 minuts)
7. Diàleg i reflexió: en gran grup es comparteixen les solucions proposades i els dilemes ètics i socials que han anat sorgint. (10-15 minuts)

REFLEXIÓ I TANCAMENT

Es conclou amb una reflexió col·lectiva i s'analitzen accions per donar suport a les dones refugiades de Palestina després del taller del dia. (10-15 minuts)

NOTA: el temps assignat a la presentació de dramatitzacions variarà en funció del nombre de grups. Assegurau-vos d'ajustar el temps total per a aquesta secció dividint el temps disponible equitativament entre els grups. Per exemple, si hi ha 4 grups, cadascun podria tenir fins a 15 minuts per presentar la seva dramatització.

(60 minuts en total dividits entre 4 grups)

SESSIÓ 2

“Transformant realitats amb na Halima”

DURADA: 2 hores i 30 minuts

RECURSOS

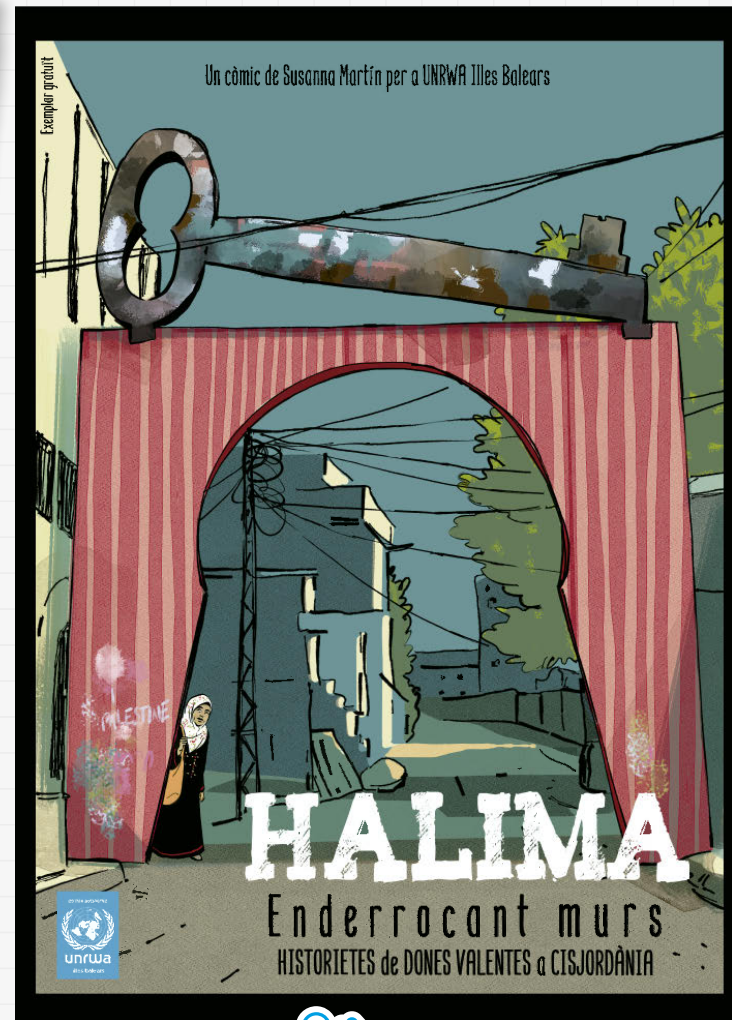
- El còmic [Halima. Enderrocant murs: Historietes de dones valentes a Cisjordània.](#)
- Sala/espais on ens puguem moure amb comoditat (propri per al teatre).
- Roba còmoda.
- Altaveu (opcional)
- Paper i bolígraf (opcional).

OBJECTIUS DE LA SESSIÓ

- Utilitzar el còmic Halima per reflexionar sobre els ODS 4 i 5 a través del teatrefòrum, fomentant la participació i l'empatia.
- Aprendre tècniques de teatre per abordar l'opressió de persones refugiades de Palestina a la Franja de Gaza i a Cisjordània des d'una perspectiva de gènere, drets humans i educació.
- Promoure el diàleg i el pensament crític per cercar solucions a la situació de les persones refugiades de Palestina.
- Fer servir el cos, la veu i la ment per explorar temes de justícia global, el conflicte palestinoisraelià, els drets humans, l'accés a l'educació i la igualtat de gènere.

CONCEPTES CLAU

- ODS 4. Educació de qualitat
- ODS 5. Igualtat de gènere

DINÀMIQUES PER DESENVOLUPAR LA SESSIÓ 2

“Transformant realitats amb na Halima”

OBJECTIU: reflexionar sobre els factors que ens uneixen i els que ens separen, aplicant-los al cas de la població refugiada de Palestina, mitjançant la teatralització i l'expressió d'emocions.

DURADA: *aproximadament 30 minuts, dependent del nombre de persones participants.*

QUÈ HEM DE MENESTER?

- Roba còmoda.
- Espai prou ampli perquè les persones participants es puguin moure lliurement i formar un cercle.

ESTRUCTURA DE LA DINÀMICA PER TRENCAR EL GEL

1. Introducció (5 minuts)

- Explicau l'objectiu de la dinàmica.
- Dividiu el grup en dos equips.

2. Preparació d'escenes (10 minuts)

Grup 1. El que ens uneix

- Demanau als grups que reflexionin sobre privilegis comuns, comunicació i participació.
- Demanau als grups que creïn escenes teatrals breus que representin aquests factors, destacant emocions positives com la solidaritat, l'alegria i l'esperança.

Grup 2. El que ens separa

- Reflexionau sobre accés a recursos, ús de l'espai, exclusió, violència cultural i fronteres físiques.
- Demanau als grups que creïn una escena teatral breu que representi aquests factors, destacant emocions negatives com la frustració, la tristesa i la ira.

3. Presentació d'escenes (10 minuts)

- Cada grup presenta les seves escenes teatrals a la resta del grup.
- Demanau als grups que creïn escenes teatrals breus que representin les emocions expressades i els missatges transmesos.

4. Anàlisi i reflexió (5 minuts)

- Analitzau les escenes en el context de la població refugiada de Palestina.
- Analitzau amb el grup com aquests factors i aquestes emocions afecten aquesta població i què es podria fer per mitigar-ne les diferències i potenciar-ne les unions.

REFLEXIÓ I TANCAMENT

- Reflexionau sobre la importància d'entendre allò que ens uneix i allò que ens separa i com les emocions hi tenen un paper crucial.
- Agraïu la participació.

OBJECTIU: implicar activament les persones participants en el desenvolupament de dinàmiques teatrals per reflexionar sobre les realitats que ens uneixen i les que ens separen, i transformar la realitat injusta que ens envolta, amb un enfocament en l'educació de qualitat per a tots els infants refugiats de Palestina (ODS 4).

DURADA: 30 minuts

QUÈ HEM DE MENESTER?

- 📖 **Còmic Halima** (pàgina 12).
- Espai ampli per a les representacions.

ESTRUCTURA DE LA DINÀMICA

"De camí a l'escola"

1. Introducció (5 minuts)

- Explicau l'objectiu de la dinàmica.
- Llegiu en veu alta la pàgina 12 del còmic.
- Demanau persones voluntàries per sortir a escena.

2. Teatre imatge: representació en estàtua (10 minuts)

- Les persones voluntàries representaran en estàtua (sense parlar ni explicar res) tot el que passa a la història de na Halima a la pàgina 12 del còmic:
  - El que és visible i obvi: soldat escorcollant la motxilla.
  - El que és invisible: pors, violència verbal.
- Les estàtues han d'expressar les emocions i les situacions, tant les visibles com les invisibles.

3. Anàlisi en grup (10 minuts)

- La resta del grup observarà i analitzarà les representacions.
- Demanau al grup que comparteixi el que cada estàtua representa i les emocions que transmet.
- Demanau al grup que reflexioni sobre com aquestes situacions i emocions impacten en la vida dels infants refugiats de Palestina.

4. Reflexió sobre l'ODS 4 (5 minuts)

- Analitzau com les barreres representades afecten l'accés a una educació de qualitat.
- Discussiu possibles solucions per superar aquestes barreres i millorar l'educació dels infants refugiats.

REFLEXIÓ I TANCAMENT

- Reflexionau sobre la importància d'entendre allò que ens uneix i allò que ens separa i com podem transformar aquestes realitats injustes.
- Agraïu la participació.

OBJECTIU: implicar activament les persones participants en la creació i la representació d'escenes improvisades per reflexionar sobre els reptes als quals s'enfronten les nines refugiades en relació amb l'ODS 4 (educació de qualitat) i l'ODS 5 (igualtat de gènere).

DURADA: 40 minuts

QUÈ HEM DE MENESTER?

- **Còmic Halima** (pàgines 16-18).
- Espai ampli per a les representacions.
- Fulls de paper i bolígrafs (opcional).

ESTRUCTURA DE LA DINÀMICA DE TEATRE IMPROVISAT

"El futur de les nines"

1. Introducció (5 minuts)

- Explicau l'objectiu de la dinàmica.
- Dividiu el grup en diversos subgrups.

2. Lectura de la història (5 minuts)

- Llegiu en veu alta les pàgines 16-18 del còmic sobre la història de na Nawal.
- Assegurau-vos que totes les persones participants entenen la història i el context.

3. Preparació de les escenes (10 minuts)

- Cada subgrup rebrà la tasca de crear una representació improvisada basada en diferents respostes i posicionaments a la resposta de na Nawal quan li demanen què vol ser de gran.

4. Representacions improvisades (10 minuts)

- Cada subgrup tindrà uns minuts per presentar la seva escena improvisada a la resta del grup.
- Les representacions han de reflectir les emocions i les situacions de cada resposta i posicionament.

5. Anàlisi i reflexió (10 minuts)

- Després de cada representació el grup debatrà sobre els reptes als quals s'enfronten les nines refugiades de Palestina en relació amb el següent:
- ODS 4. Educació de qualitat: accés a educació, recursos disponibles, qualitat de l'ensenyament.
- ODS 5. Igualtat de gènere: barreres culturals, expectatives de gènere, oportunitats laborals.
- Demanau al grup que reflexioni sobre com cada resposta i cada posicionament afecten les oportunitats de na Nawal i d'altres nines refugiades.

REFLEXIÓ I TANCAMENT (5 minuts)

- Reflexionau sobre la importància de l'educació i la igualtat de gènere per transformar la vida de les nines refugiades.
- Agraïu la participació de tothom.

Nota: els grups han de considerar diversos factors, com els següents:

- Resposta positiva: suport familiar i comunitari.
- Resposta negativa: barreres culturals, econòmiques i socials.
- Resposta neutra: falta de recursos o informació.

OBJECTIU: implicar activament les persones participants en la creació i la representació d'una entrevista periodística per reflexionar sobre la importància de la narrativa en la situació de la població refugiada de Palestina i els reptes als quals s'enfronten les joves refugiades en relació amb l'ODS 5 (igualtat de gènere).

DURADA: 40 minuts

QUÈ HEM DE MENESTER?

- 🌟 **Còmic Halima** ((pàgines 23-26).
- Espai ampli per a la representació.
- Fulls de paper i bolígrafs (opcional).

ESTRUCTURA DE LA DINÀMICA DEL TEATRE PERIODÍSTIC

"La importància de la narrativa"

1. Introducció (5 minuts)

- Explicau l'objectiu de la dinàmica.
- Seleccionau almenys tres persones voluntàries per representar l'entrevista:
  - 1 persona que faci de periodista.
  - 1 persona que representi n'Aia.
  - 1 persona que representi na Dúnia.

2. Lectura de la història (5 minuts)

- Llegiu en veu alta les pàgines 23-26 del còmic sobre la història de n'Aia i na Dúnia.
- Assegura-vos que totes les persones voluntàries entenen la història i el context.

3. Preparació de l'entrevista (10 minuts)

- Totes les persones voluntàries tindran uns quants minuts per preparar l'entrevista.
- La persona que fa de periodista prepararà preguntes sobre:
  - La feina de n'Aia i na Dúnia com a orientadores psicossocials de menors a una escola d'UNRWA.
  - El projecte d'autoabastiment amb l'hort al terrat.
  - La seva història familiar i la violència a Jerusalem Est narrada pel seu germà.
- N'Aia i na Dúnia pensaran com respondre les preguntes, reflectint les seves experiències i emocions.

4. Representació de l'entrevista (10 minuts)

- Les persones voluntàries representaran l'entrevista davant del grup.
- L'entrevista ha d'abordar els temes esmentats i reflectir la situació de n'Aia i na Dúnia de manera realista i emotiva.

5. Anàlisi i reflexió (10 minuts)

- La resta del grup analitzarà les respostes de n'Aia i na Dúnia i discutirà sobre el següent:
  - La importància de la narrativa en la situació de la població refugiada de Palestina.
  - Els reptes als quals que s'enfronten les joves refugiades en relació amb l'ODS 5 (igualtat de gènere), com són les barreres culturals, la violència i les oportunitats laborals i educatives.
- Demanau al grup que reflexioni sobre com aquestes històries personals poden influir la percepció pública i les polítiques relacionades amb les persones refugiades de Palestina.

REFLEXIÓ I TANCAMENT (5 minutos)

- Demanau al grup que reflexioni sobre la importància de donar veu a les històries personals i els reptes als quals s'enfronten les joves refugiades de Palestina.
- Agraïu la participació de les persones participants.

Ara és el vostre torn! Actua!

En el teatre social són fonamentals la sensibilitat i la consciència sobre les realitats que ens afecten. La vulneració de drets humans a la qual s'enfronten les persones refugiades de Palestina és una qüestió important que hem d'abordar en la nostra feina i en la nostra quotidianitat. Com a artistes compromesos amb la justícia social, podem utilitzar les nostres habilitats per promoure la solidaritat i la cultura de pau.

A continuació, trobareu algunes recomanacions pràctiques i viables que podeu implementar en el vostre dia a dia per donar suport a la població refugiada de Palestina des del teatre social. Tots plegats podem marcar la diferència!

1. Informau-vos-en: dediqueu temps a investigar i entendre la situació actual de la població refugiada de Palestina, així com la seva història i les causes del conflicte. Manteniu-vos al dia a través de fonts fiables.

2. Difoneu informació contrastada: compartiu notícies, articles i recursos informatius sobre Palestina amb el vostre cercle proper, família, amigats i a les xarxes socials per sensibilitzar més persones sobre la realitat de la regió.

3. Participau en activitats de conscienciació: organitzau xerrades, tallers o projeccions relacionades amb la situació de la població refugiada de Palestina a la vostra comunitat. Convidau experts, activistes o persones amb experiència en la causa per ampliar el coneixement col·lectiu.

4. Donau suport a iniciatives i organitzacions: investigau i col·laborau amb organitzacions i projectes que treballin a favor dels drets humans de les persones refugiades de Palestina. Podeu fer-hi donacions, voluntariat o difondre'n les activitats.

5. Enviau cartes i peticions: participau en campanyes de signatures i enviau cartes a autoritats governamentals per exigir accions concretes per promoure la pau i el respecte dels drets de la població refugiada de Palestina.

6. Formau-vos contínuament: apreneu més sobre la cultura, les tradicions i les contribucions del poble palestí. Fomentau el diàleg intercultural i desafiau estereotips negatius.

7. Mostrau una solidaritat activa: participau en accions que promoguin i defensin els drets humans de les persones refugiades de Palestina, la justícia climàtica, la igualtat de gènere o l'accés a l'educació.

Podeu incorporar aquestes recomanacions a la vostra rutina diària de manera senzilla i contribuïreu a generar consciència i acció a favor de la població refugiada de Palestina. Si necessiteu més idees o informació, escriviu-nos a baleares@unrwa.es; som aquí per ajudar-vos!

A UNRWA Illes Balears esperam que aquest manual hagi estat pràctic i us pugui ser d'ajuda. Podeu treballar qualsevol dels exercicis i exemples proposats amb diferents històries i realitats de la població refugiada de Palestina. Si necessiteu més referències o materials, a continuació us deixam alguns exemples i materials pedagògics que us poden ser útils.

Gràcies per donar suport a la població refugiada de Palestina i defensar els seus drets des del teatre social; la vostra aportació és fonamental.

Context de Palestina

- ✦ [Històries de persones refugiades de Palestina](#)
- ✦ [Informes actualitzats de la situació a Gaza](#)
- ✦ [UNRWA Espanya. \(2021\). Estrategia de educación para una ciudadanía global 2021-2023](#)
- ✦ [ASHTAR Theatre](#)
- ✦ [Notícies actualitzades ONU](#)
- ✦ [Pàgina web United Nations Office for Coordination of Humanitarian Affairs](#)
- ✦ [UNRWA Headquarters – Amman. \(2024\). Syria, Lebanon and Jordan emergency appeal 2024](#)
- ✦ [UNRWA Andalucía. \(2023\). Rostros de los ODS: Mujeres de Gaza y Sevilla que transforman el mundo](#)

Teatre social

- AECID i MZC. (2015). Guía pedagógica de teatro social: Teatro social como herramienta de aprendizaje (ciudadanía) global y transformación para la erradicación de la violencia de género. MZC y AECID.
- Barauna, T. i Motos, T. (2009). “De Freire a Boal: Pedagogía del Oprimido-Teatro del Oprimido”. Editorial Ñaque.
- Barauna, T. i Motos, T., (2009). La práctica del teatro fórum de Augusto Boal. El caso de Marias do Brasil. Revista Creatividad y Sociedad.
- Boal, A. (2002). “Juegos para actores y no actores”. Alba Editorial S.I.U.
- Boal, A. (2009). Teatro del Oprimido. Barcelona: Alba Editorial
- ✦ [Corporación Otra Escuela. Teatro del oprimido y teatro foro en la educación y construcción de culturas de paz.](#)

Material pedagògic

- ✦ [UNRWA Euskadi. Reimpresió \(2022\). Gaza Amal. Historias de mujeres valientes en la franja de Gaza.](#)
- ✦ [UNRWA Euskadi. \(2022\), GENEALOGÍA FEMINISTA PALESTINA II: MUJERES QUE INSPIRAN.](#)
- ✦ [UNRWA. \(2016\). Guía pedagógica “El refugio del sueño. Educación en Derechos Humanos a través del teatro foro”](#)
- ✦ [UNRWA Comunitat Valenciana. \(2016\). Guia pedagògica: Els drets humans i els objectius de desenvolupament sostenible a través del teatre. Des de la situació de la població refugiada de Palestina.](#)
- ✦ [UNRWA Espanya \(2021\). Halima. Enderrocant murs. Historietes de dones valentes a Cisjordània.](#)
- ✦ [UNRWA Comunitat Valenciana. \(2022\). MONOGRÀFICO. INSPIRACIÓN Y RESILIENCIA. Mujeres refugiadas de Palestina en ambos lados del Mediterráneo.](#)
- ✦ [UNRWA Aragón \(2021\). Microrrelatos sonoros e ilustrados desde la realidad de las mujeres refugiadas de Palestina.](#)
- ✦ [Monólogos de Gaza. Ashatar.](#)
- ✦ [UNRWA Euskadi. \(2017\). Cómo informar de conflictos y situaciones humanitarias con enfoque de género desde el caso del territorio Palestino ocupado \(LolaMora Producciones, Metodología investigación y guía\).](#)
- ✦ [UNRWA Comunitat Valenciana. \(2024\). Visibilizando lo invisible.](#)

ANNEX 1. Històries de dones refugiades de Palestina

VISIBILITZANT EL QUE ÉS INVISIBLE

és un programa d'UNRWA Comunitat Valenciana que, amb el suport financer de la Vicepresidència i Conselleria de Serveis Socials, Igualtat i Habitatge, cerca sensibilitzar sobre la realitat de les nines i les dones refugiades de Palestina. Estudiants de Belles Arts, Il·lustració i Disseny Gràfic de diverses escoles i universitats de la Comunitat Valenciana varen crear il·lustracions basades en microrelats sonors elaborats per estudiants de Comunicació Audiovisual i Periodisme.

En aquest apartat [d'Anar a ANNEXOS](#) trobareu tots els recursos necessaris per poder desenvolupar les dinàmiques de la **SESSIÓ 1: "Relats de dones a la Franja de Gaza"**. És el moment d'endinsar-nos en les històries de cadascuna de les dones valentes que ens ensenyaran i commouran.

▶

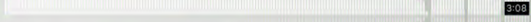
VISIBILIZANDO LO INVISIBLE La resiliencia de las mujeres refugiadas de Palestina

UNRWA_es

hace 2 meses

Podcast

3:00

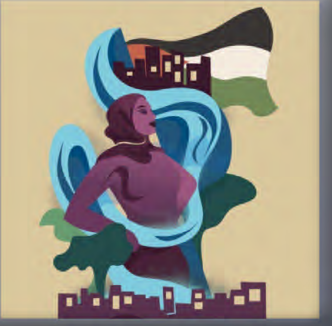
▶

VISIBILIZANDO LO INVISIBLE La resiliencia de las mujeres refugiadas de Palestina

UNRWA_es

hace 2 meses

Podcast

30
PISTAS
1:43:30

ANNEX 1. Històries de dones refugiades de Palestina

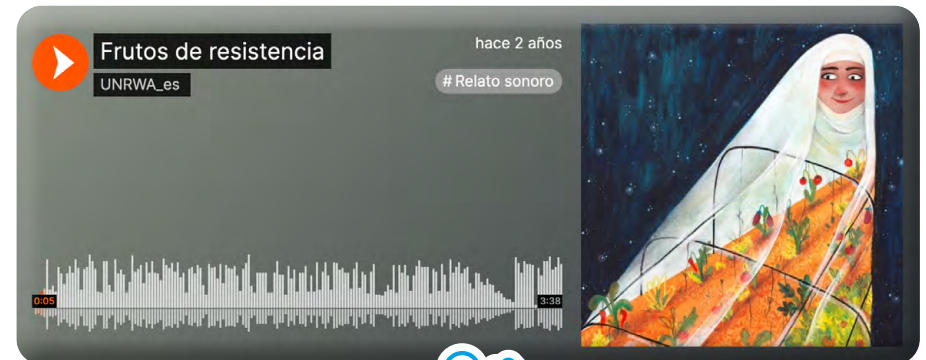
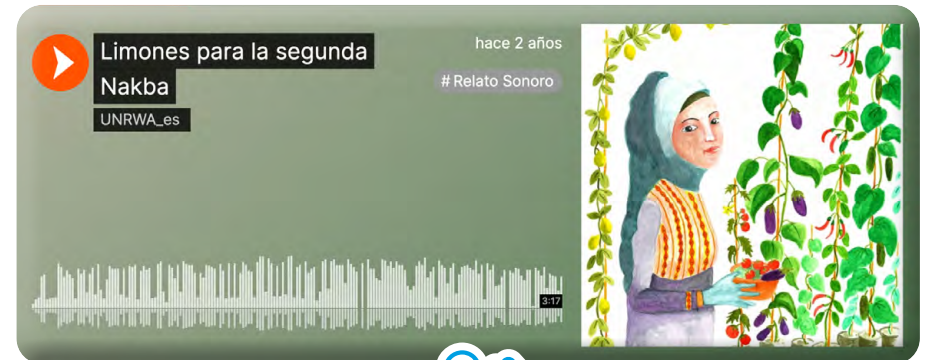
GAZA. LLAVORS DE RESILIÈNCIA

és una mostra de relats sonors il·lustrats per mostrar vuit exemples de dones que treballen per defensar els drets de la població refugiada de Palestina en un context d'emergència humanitària permanent.

Les il·lustracions les han fetes estudiants de l'Escola de la Dona de Barcelona a partir dels relats d'estudiants de la Facultat de Comunicació de la UAB i de la Fundació Autònoma Solidària i joves vinculats a l'Ateneu del Clot.

La sobirania alimentària, la justícia ambiental, l'educació o l'art són alguns drets que protegeixen les protagonistes dels relats.

Projecte duit a terme per UNRWA Catalunya amb el suport financer de l'Ajuntament de Barcelona.

1

Històries de dones refugiades de Palestina

Dima: ballant per la llibertat a les teulades de Gaza

Na Dima, una jove refugiada palestina de 20 anys procedent d'Al-Masmiyya, zona ocupada a 41 quilòmetres al nord-est de Gaza, troba en la dansa contemporània una forma d'expressió i llibertat. Balla al terrat de casa seva al compàs de música palestina, sentint que vola com un ocell mític, Anqa. A través del ball, aborda una varietat de temes i contradiccions: amor i guerra, pau i lluita, esperança i dolor, resistència i desemparament.

Estudia Traducció i Interpretació de Llengua Anglesa i la seva passió per la dansa contemporània, un estil poc comú a Gaza, va néixer en descobrir-la a YouTube. Inicialment, es va apuntar a classes de dabke, una dansa tradicional palestina semblant a la dansa moderna, al Centre Cultural Said al-Mishal, on representava alegria, herència cultural i resistència pacífica.

Malauradament, l'agost de 2018, el centre va ser destruït per atacs aeris israelians. Arran d'aquest incident, na Dima es va traslladar a YMCA a Gaza, on va introduir elements de dansa moderna al dabke, creant el que varen anomenar hip hop dabke.

Malgrat els obstacles, incloent-hi la mentalitat conservadora de la societat palestina, na Dima no es va rendir i va continuar ballant, tot i les crítiques. Ha presentat nombrosos espectacles de dansa, perseguint el seu somni i el seu art enmig d'un context difícil.

INSPIRACIÓ I RESILIÈNCIA. DONES REFUGIADES DE PALESTINA A BANDA I BANDA DE LA MEDITERRÀNIA,

en què 8 testimonis de dones refugiades de Palestina residents a València i al territori Palestí ocupat expliquen les seves lluites quotidianes i les seves estratègies de superació als contextos on habiten, així com la seva contribució a una societat igualitària. Aquesta publicació ha estat publicada per UNRWA València, amb el suport financer de la Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica de la Generalitat Valenciana, en el marc del projecte "Rutes de comunicació i refugi: parlen dones i xiquetes palestines als dos costats del Mediterrani".

@Mery Freda

2

Històries de dones refugiades de Palestina

Shireen Hasannen: l'art de la resistència

Na Shireen Hasannen, una pintora gaziana de 25 anys, estudia Enginyeria Arquitectònica i considera que "l'arquitectura és més un estil de vida que un camp d'estudi". Per a ella, "l'art és una part essencial de l'arquitectura" i cerca ser la veu dels qui no es poden expressar per mor de les dures circumstàncies de la vida a la Franja de Gaza.

Els seus retrats reflecteixen la ira i la solitud del poble. Na Shireen diu: "Visc el mateix patiment que la gent de Gaza, però l'única diferència és que jo puc expressar els meus sentiments a través de l'art". S'enfronta a nombrosos reptes, incloent-hi la manca de materials i el fet de ser una dona en una societat que no valora l'art. "Malauradament, la gent no valora l'art com ho hauria de fer".

Un dels seus problemes més importants va ser trobar finançament per a un projecte, ja que Israel no li permet entrar a Gaza. Na Shireen no es va desanimar i va aprendre a fabricar el material artesanalment a casa seva. "No em vaig desanimar. Vaig descobrir com fer aquest material químicament i el vaig fabricar artesanalment a la cuina de ca meva".

Al principi, no trobava suport al seu entorn. "Les meves amistats i familiars em deien que havia estudiat enginyeria durant cinc anys per ser enginyera i no per dibuixar gargots". Després de perdre sa mare a causa d'un càncer fa cinc anys, na Shireen va haver de fer de mare dels seus dos germans petits. "L'art em va salvar, així que vaig decidir compartir-lo amb altres per salvar-los també".

Na Shireen s'inspira en les històries i el patiment de la gent de Gaza, especialment en els problemes de les dones, com l'assetjament i la violència de gènere. "Potser no som capaç de resoldre aquests problemes, però és la meva responsabilitat mostrar-los". Somia tenir el seu propi taller per seguir donant veu als qui no en tenen. "Gaza és un lloc molt ric en històries. Vull ser la veu dels qui no tenen veu".

GENEALOGIA FEMINISTA PALESTINA II

La segona Genealogia Feminista Palestina és un recopilatori de les històries de vida de 16 dones palestines de diferents indrets, edats, situacions socioeconòmiques, contextos geogràfics i estatus, en què ens acostam a les dificultats a les quals s'enfronten les dones al territori Palestí ocupat, així com les seves estratègies de superació d'una realitat que vulnera els seus drets humans. Aquest material ha estat elaborat per UNRWA Euskadi amb el suport financer de l'Agència Basca de Cooperació per al Desenvolupament.

3

Històries de dones refugiades de Palestina

Alaa: una història de supervivència a Gaza

N'Alaa és una nina de la Franja de Gaza, la vida de la qual ha canviat dràsticament a causa del conflicte. La seva història, similar a la de centenars de milers d'infants gazians, reflecteix la lluita diària per la supervivència.

N'Alaa i la seva família, juntament amb gran part de la població, varen ser desplaçades a Rafah buscant seguretat dels bombardeigs israelians. No obstant això, ni tan sols allà estan fora de perill. Actualment, 1,5 milions de persones sobreviuen en condicions extremes a Rafah. Cercant privacitat a la massificada Rafah, la família de n'Alaa es va refugiar a les ruïnes d'un edifici destruït. "El lloc és molt fosc i la llum només hi entra a través d'unes obertures ben estretes entre les ruïnes. El que encara és més difícil és l'olor que deixen els míssils", explica n'Alaa.

Mentre la seva família lluita per superar els reptes diaris, n'Alaa intenta ajudar en tot el que pot: fer foc, cuinar el poc menjar que aconseguen i cercar aigua. Enmig d'aquesta terrible situació, n'Alaa i els seus germans, igual que altres infants de Gaza, han assumit responsabilitats que no haurien de tenir a la seva edat.

El sisè mes de violència la fam ja s'ha començat a cobrar vides. Un total d'1,1 milions de persones a la Franja de Gaza pateixen nivells catastròfics d'inseguretat alimentària. Un de cada tres menors de dos anys pateix desnutrició aguda al nord de Gaza. Al març, una mitjana de 159 camions d'ajuda varen entrar a la Franja cada dia, un nombre molt per sota de la capacitat operativa de les cruïlles de Karem Abu Salem (Kerem Shalom) i Rafah i de l'objectiu de 500 diaris. La població intenta aconseguir aliments, però les llargues cues i la incertesa augmenten el seu trauma.

El dolor, la fam i l'ansietat patits durant els darrers mesos passen factura en la salut mental de n'Alaa, que tardarà anys a superar els seus traumes. La salut mental infantil està devastada a Gaza, on un milió d'infants pateixen traumes diaris i el 70 % té estrès posttraumàtic.

A UNRWA seguim proporcionant suport psicosocial a la població. Des d'octubre, hem atès 570 000 persones desplaçades, incloent-hi més de 300 000 infants, a qui intentam aportar una mica de llum i esperança enmig d'aquest infern. "Continuam esperant un alto el foc, tot i que signifiqui viure en una tenda de campanya entre les ruïnes", assegura n'Alaa. La població només vol viure en pau. És necessari un alto el foc immediat per salvar vides.

HISTÒRIES DE PERSONES REFUGIADES DE PALESTINA

És una secció de la nostra pàgina web unrwa.es en la qual es recopilen diverses històries de vida actualitzades sobre les persones refugiades de Palestina.

4 Històries de dones refugiades de Palestina

La història de na Sulafa: una lluita per la salut a Gaza

La doctora Sulafa, directora de farmàcia al centre de salut de Tel al-Sultan d'UNRWA a Rafah, ha servit la comunitat de refugiats de Palestina durant 18 anys, al llarg dels quals s'ha enfrontat a múltiples ofensives, violència i bloqueig. La seva feina és vital per als malalts, especialment en temps difícils com els actuals.

L'octubre de 2023, quan va començar la crisi, na Sulafa va rebre una telefonada urgent per preparar paquets amb material mèdic per als desplaçats als refugis d'UNRWA. Tot i la por i l'angoixa de deixar els seus fills a casa i conduir enmig del conflicte, na Sulafa va acudir al seu lloc de feina. "Vaig conduir el meu cotxe amb por i angoixa, perquè visc lluny del centre de salut i havia de deixar els meus fills a ca meva", explica.

Va preparar 25 paquets mèdics amb medicines i subministraments essencials com benes i desinfectant, vitals per a la supervivència de la població desplaçada. UNRWA ha distribuït milions d'articles mèdics gràcies al seu esforç.

Na Sulafa també atén persones amb malalties cròniques. "Vaig sol·licitar subministrament urgent d'injeccions d'insulina per a infants amb diabetis. L'ús d'agulles normals, que són molt grosses, els espanta i és una càrrega extra per als qui ja pateixen un trauma psicològic per la violència", explica. Tot i això, l'escassetat d'insulina és un problema, ja que les autoritats israelianes n'han prohibit l'entrada a la Franja.

A més, na Sulafa va demanar medicaments psicològics i neurològics per a menors que presenten greus trastorns mentals degut a la manca de tractament. Els atacs a Rafah compliquen encara més la distribució d'ajuda humanitària. "Com a supervisora de farmàcia, m'enfronto a problemes diaris per proporcionar medicaments i subministraments mèdics essencials als pacients. La manca d'aquests subministraments afecta els que depenen d'un tractament", afirma na Sulafa.

Tot i els riscos, na Sulafa i el seu equip d'UNRWA segueixen compromesos amb la seva tasca i arrisquen la seva vida cada dia per atendre la població de Gaza. Na Sulafa forma part dels 531 membres del personal d'atenció mèdica d'UNRWA que encara presten serveis a la regió, demostrant una valentia i dedicació extraordinàries.

HISTÒRIES DE PERSONES REFUGIADES DE PALESTINA

És una secció de la nostra pàgina web unrwa.es en la qual es recopilen diverses històries de vida actualitzades sobre les persones refugiades de Palestina.

“Gràcies per donar suport a la població refugiada de Palestina”

